pane qui autē sectat̄.ociū stultissimus
est prouer.xij. Elocat terrā corp⁹ quoni
am de terra factū est vñ formauit igitur
Gene.ij. Elocat ociosū stultissimū vñ.
nō posuit positiuū.s.stultū nec ꝓpatiuuz
scz stultiorē sed ponit suplatiuū.scz stul
tissimū.vnde accidios⁹ dicat̄ esse stult⁹
in hoc mūdo.qz nō vult agere penitētiā
z stultior.quia ꝑdit gloriaz paradisi.z
stultissim⁹ quia meret̄ pēnā inferni ꝑpe
tuā Ergo nolite

Dominica.xxj. Sermo primus

Hora septima re

liquit euz febris Johānis.cap̄to
capitulo.originaliter. Sermo fir
erit de sancto euangelio dñice pñtis z
si placet deo habebimus multas bonas
doctrinas ad illuminatōez intellectus z
ꝓsolatōz aiaꝝ z correctōz vite z pctōꝝ
Saluret̄ ergo maria Inpñti ꝓmone co
gitaui habere modū laboratoris seu or
talani volētis seminare bonū semē seu
plantas Qui ꝓmo arat z ꝑparat bonā
terrā ꝛc̄ Terra bona z fructuosa ē hīs
toria euāgelica.i cāpo seu orto euāgelij
exarata. Dicat̄ hīstoria euāgelij. Erat
q̄dā regul⁹ ꝛc̄ Aratur sic ista terra mo
uēdo questionē quare vocat ipm regu
lū z nō regē Solutō qz nō habebat nisi
vnā ciuitatē ꝗ q̄ nota ꝙ quia antiquit⁹
erat tāta ambitō regēdi vel dominādi.i
qualibet ciuitate erat vn⁹ rex q̄ dicebat̄
regul⁹ sicut mō vn⁹ ep̄us alias nō dice
bat̄ ciuitas De B auctas Terra canaā i
v.regulos diuidebat̄ gaze⁹ z azotios as
calonitas gethreos z acchoronitas Jo
sue.xiij. Alij qui habebāt multas ciuita
tes dicebāt̄ reges Et sequit̄. Cui⁹ fi
li⁹ infirmabat̄ capharnaū ꝛc̄. Nota cir
ca B qd ibus sibi dixit. Nisi signa z ꝑdi
gia videritis Diceret aliquis quare xp̄us
rep̄hēdebat eū cū tā tanta deuotōe ve
niebat ad eū. Dico ꝙ xp̄s sic eū dure re
plendit,ꝑter modicā credentiā q̄z habe
bat q̄d patet in hoc ꝙ rogabat eū ut des
cenderet z sanaret filiū eius Ex quibz pa
ter dubitauit quia si ip̄z verū deuz credi
disset saret.ꝙ nō esset loc⁹ vbi nō eēt
de⁹ Diffidebat q̄ regul⁹ z nō plene cre
didit qz honorē dedit ꝓsentie corꝑali pe
tens vt descenderet corꝑaliter Sed me
lius fecit ille centurio dicens xp̄o Dñe
puer meus iacet ꝑaliric⁹ in domo.z ma
le torquetur Et ait ibus Ego veniaz z
curabo euz Et centurio Dñe nō sū dig
nus vt intres sub tecto meo ꝛc̄ Iste ha
bebat verā fidē credens ꝙ xp̄s pñs z ab
sens corꝑaliter poterat sanare filiaz,sci
am Ideo non fuit a christo reprehens⁹
sed ꝓmendat⁹ qz christ⁹ dicebat sequen
tibus se Amen dico vobis. non inueni
tantā fidē in isra[hel] Secund⁹ defectus is
tius reguli notat̄ in hoc qd dixit sibi chris
tus. Nisi signa z prodigia videritis nō
credetis. Nota ōt. Nisi videritis z non
dicit audieritis quia dicit apostolus.ꝙ fi
des est ex auditu.auditus autez per ver
bum christi Ad Ro.x. Nunq̄z vos vi
distis trinitatem tamen.credi tis Et ista
veritas quomodo i trauit i corde ves
tro pz ꝙ ñ ꝑ oculos nec gustū nec tactū
sed per aures, audiendo scripturas doc
trinas verissimas. Idē de miracul⁹ chris
ti dicendum est que firmiter credamus
quāuis ea non viderimus. Et sic patet
ꝙ est fides ex auditu Et quia ille regul⁹
audiuerat iā miracula christi quomodo
scilicet christus solo verbo curabat infir
mos suscitabat mortuos ꝛc̄. Et tamen
ad huc nō credebat.sed volebat videre.
Ideo reprehēdit̄ a christo cū dicit Nisi
signa ꝛc̄ quasi dicat. Nōne sufficit audi
re patet ex hīs ꝙ mō essent multi rep̄
hendendi. Dicunt multi q̄d sit homo de
paradiso.de inferno.de purgatorio.nul
lus venit ad nos ista nobis manifestans,
quibz dia potest rep̄hēsorie id quod di
xit christus regulo scz nisi videritis.ꝛc̄

Ista ei audiuistis per prophetas apl'os. ⁊ p euangelistas ⁊ p christũ. qz ipse totum nobis reuelauit in scripturis sacris. Item per lazarũ. Item p beatum paulũ. Item p sanctũ iohannẽ euangelistã qui viderũt ⁊ retulerũt nobis Ideo sũt valde repreheensibiles illi qui dicũt: ego vellem ista videre Auditus eim ẽ necãri⁹ sed non visus. qz oculi pñt incantari. ⁊ scriptura scã non pt incantari. Sic ille regulus volebat videre. d. Bñe descende priusq̃ moriatur filius meus. Non credebat eum posse post mortẽ sustatare. Sz xp̃s totus benignus non respiciens eius defectũ voluit non solum filium a febre sed prẽm ⁊ totam curiam suã ab infidelitate ⁊ incredulitate liberare di. Vade qz filius tuus viuit. vsqz in finem. Nota hic magnificentiã xpi. Iste regulus solũ petebat sanitatẽ corpalem p filio. ⁊ xp̃s sanauit filium in corpe ⁊ aia. ⁊ prẽm et oẽs de curia credentes in xp̃m. De ista magnificentia Moyses Date magnificentiã deo. dei pfecta sunt opa Deutro. xxxij. scz saluando corpus ⁊ aiam. Ideo dicebat ipe. Bonũ opus feci ⁊ oẽs miramini. qz totum hoiem sanũ feci Iobã. vij. Ecce ager seu ortus euangelij Nũc seminandũ ẽ bonũ semen moralitatuz ad instructõem vite ⁊ consolamen aiarum. super hoc qd̃ dicit rhxma. Hora septima. ⁊c. Et intrabo materiã p questionem. Queritur ergo cum in die artificiali sint xij. hore. ⁊ in naturali. xxiiij. quare xp̃s potius elegit septimã horam q̃z horam primã vel secundã. ⁊c. ad curandũ istũ infirmũ. qz certum ẽ q̃ in prima vel secũda ⁊c. vel etiã octaua potuit ipm curare. Non credatis q̃ sine rõne xp̃s hec fecerit. hoc eim fecit ad ostendendũ q̃ ad pfectã sanatõem aie a febre peccati septem opa piñalia quasi septẽ hore reqrũtur. Et de septima dicit rhxma Hora septima. ⁊c. Prima hora est peccõz cognitio. Sicut in prima hora diei homo incipit cognoscere aliũ ex claritate solis. sic transactis tenebris peccõrum qñ hõ peccator redit ad se ⁊ claritas auroze incipit clarescere in ꝓscia sua dicit. O miser in quãtis existis periculis. es supb⁹ auarus. ⁊c. Sed qñ homo ẽ in nocte peccõz non cognoscit pctã sua nec piculum suũ scõm illud p̃s. Nescierũt neqz intellexerunt in tenebris ambulant. Sed qñ religiosus clericus vel laycus qui tenet malam vitã pctã sua aduertit ⁊ suũ piculũ tunc intra se dicit. O miser ⁊c. De ista hora dicit apl's. Hora ẽ nos iam de somno surgere. nũc eim ꝓpior est nrã sal⁹. subditur Nox precessit. dies autẽ appropiquabit. abiciamus opa tenebrarum ⁊c. Ad Ro. xiij. Stare in pctõ vocat dormire. Rõ qz qui dormit nõ vtitur sensibus. ⁊ semimortuus est. sic etiã pctõres semimortui sunt. qz pctõz corpus viuit sed aia est mortua. Et quot ãni sũt vos dormitis in pctõ. in superbia auaricia. luxuria ira. ⁊ mala voluntate. fortassis. x. vel. xi. ãni. vl. xx. Ideo sic soc⁹ excitat sociũ qñ incipit auroza. ita apl's di. Hora ẽ nos iã de somno surgere. ⁊c. Nũc eim p pior est nrã salus. qñ stat hõ in pctis lõge ẽ a deo p malam vitã. sed qñ hõ incipit recognoscere defectus suos appropiquat hõ deo Secũda hora est ꝓtritõ cordis. Magna q̃stio fuit inter doctores q̃d ẽ ꝓtritio ꝓprie. ⁊ dimittendo opiones dicam vobis determinatõem. q̃ contritio ẽ dolor de pctis pteritis sed non sufficit nisi sit respcũ dei. Sicut eim homo est cõpositus ex materia ⁊ forma. Ita contritio hz duo. s. dolorẽ de pctõ ecce materia. ⁊ q̃ sit respcũ dei ecce for̃. Alias ñ eẽt ꝓtõ ẽ atritio. vbi grã qñ religiosus ag̃cit sua pctã ⁊ d. o miẽ plat⁹ me⁹ sciet ⁊ plorat ⁊c. ñ ẽ ꝓtio qz timore weredũdie vl' pene dolet. ẽ si di. de⁹ fec mihi tãtã grãm. q̃ de nẽore mũdi transplãtauit me i paradiso trestri. s. religiosis. vt saluũ me facerẽ alios ⁊ ego miẽ offẽdi deũ. o miẽ ⁊c

p̃ hora

Istud est cõtricio. Itẽ de clerico cognoscente pcã sua si dolet quia epũs sciet ⁊ sic ĩcarcerabitur ⁊ tota terra sciet ⁊ sic diffamabitur ⁊ pdam bñficium meum ⁊c. parũ valet. Sz cõtricõ est qñ dicit dñe tantã grãm mihi fecistis pfecrandi ⁊c. quã nõ fecistis matri vestre nec michaeli nec iohãni baptiste. Lingua mea est claviis celi ⁊ ego infelix fui tam ingtus ⁊c. Ista est cõtricio. Idẽ de vobis si aliqs vrm est in aliquo crimine ⁊ ducat ad furcam ⁊ cogitat q domus est destructa. et vxor sua diffamata. filij eiꝰ pfusi. corpꝰ suũ perditũ ⁊ plorat nihil sibi valet. sed damnat. Sed si diceret. O dñe tu fecisti me ad ymaginẽ ⁊ similitudinem tuã vt tibi seruirem ⁊ ego ⁊c. Item sanguine tuo redemisti me ⁊ despexi te ⁊c. Abluisti in baptismo ⁊c. Tunc est contricõ Item de muliere cuiusuis status q̃ si dolet de peccato quia gẽtes loquũtur ⁊ plorat, ꝓter piculum nihil valet. Sed si dicat dñe tu ordinasti mrimoniũ vel virginitatem seu viduitatez. dñe ego fregi sic vel sic. O dñe quid erit de me ista est cõtricio qz respectu dei. de ista hora auctas Nunc anima mea turbata est ⁊ q̃d dicã pater saluifica me ex illa hora Iohis. ij. Nota ex hac hora. qz vera ꝓtricio nõ est sine grã ⁊ si nõ haberet opportunitatem cõfitendi ꝗ ꝓpositum. cõtricio sufficeret.

3ª Tercia est oris cõfessio. Rõ si habetis camerã plenam stercore nõ sufficerz videre nec ꝓgregare ad angulũ nisi proiciatur exr. Ita de cõscaencia q̃ est camera dei ex ꝓma scz pcõrum cognicio videtur stercus pcõr. ex scõa cõgregatur ĩ angulo cũ ꝓticõis scopa. Sed oportet ꝓiecre extra. p fenestram cõfessionis. ⁊ sic mundatur camera qñ dicit cõfessori. Pater nouerits q ego sum suꝑbus ⁊c pater nõ recordor de aliis. Si videt vobis q in aliis peccauerim ĩterrogate me. qz ego dicam vobis veritatem. Confessor autẽ debet interrogare q officiz habet. Alia sunt peccata militis. Alia mercatoris Alia sacerdotis ⁊c. Item idem de mulieribꝰ si est puella vidua vel maritata data absolucõe a cõfessore camera remanet pura. expulsis inde culpis ⁊ peccatis fit habitacio trinitatis. Ad eum veniemus ⁊ mãsionem apud eum faciemus Iohis. xiij. De ista hora dixit xps Mulier cũ pit tristiciã habet. qz vit hora eius Iob. xvi. Confessio ꝓpatur partui mulieris. Rõ qz sicut partus est cuz dolore ⁊ ẽ necessaria obstetrix. Ita in cõfessiõe sunt dolores ptus quando homo cogitat q diffamat se ⁊c. sed oz pere obstetrix ẽ cõfessor confortans dicẽdo dicatis ⁊c. Sed cũ pepit puerum iã non meminit pressure, ꝓter gaudium qd̃ homo habet. Itẽ magnum piculũ est de prole mortua in vtero. qz nisi exeat. interficit matrem. Idẽ de vtero anime. qz tot sũt proles mortue q̃t sũt peccata mortalia q̃ homo habet. Ideo oportz pere vl mori, ꝓter hoc xps ordinauit sacramentum cõfessiõis. ⁊ pcipit per os ecclesie q quolibet anno homo cõfiteatur. vel priuetur sepultura eccĩastica. nõ solum adulti sed pueri tenent cõfiteri habẽtes vsum rõnis. Recitat btus Greg⁹. q puer q̃nq̃ annorum fuit damnatus. Quarta hora est mor emẽdatio. q̃d valet pcõr cognicio vel ꝓtricio vl ꝓfessio nisi hõ emẽdz vitã suam. Si cognoscatis q fuistis suꝑbus vanꝰ põposus. decetero debetis velle et ꝓponere hũilitatẽ ⁊ hũiliacõem Itez si fuistis auarꝰ vsurariꝰ vel defraudando emẽdo vendẽdo l negãdo debita. retinẽdo solidatã fuor. bona defũctor. Decimas vel pmicias ⁊c. emẽdetis. Idẽ de luxuria ĩmũde viuendo ⁊c. decetero debetis viuere castre ⁊c. et sic de aliis. In illa hora accesserũt discipli ad ihm math. xviij. Quinta est debitorum restitucio. Si sentitis ĩ bursa taxia seu ĩ domo vra aliq̃d de iuste bonis acqsiti p vsurã rapinã ⁊c. restituatis. restitucõ ei est necia.

4ª

5ª

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Sicut pater vult q̃ filij vel serui sint cõtenti de pte sibi data ⁊ ñ vnus furet p̃tem alteri⁹ indignat̃ p̃ dicẽdo nõne scio ego diuidere Ita deberis cogitare q̃ iste mũd⁹ est vna dom⁹ dei. dñs est sursum cũ baronib⁹. nos sum⁹ hic ĩ stabulo cũ bestijs ⁊ dñs diuidit bona. illi dedit magnã ptem ⁊ nbi ꝑuã. Jõ nolite tãgere ptem alteri⁹. nõ dicat paup ego bñ possum recipe ꝗ a diuite ⁊c. Nec dicat diues ego possũ ꝗ recipe a paupe. q̃ ego pluribꝰ habeo, putere quilibꝫ sit ꝓtent⁹ de pte sua. alias nunq̃ habebit grãm dei nec ĩtrabit paradisũ q̃ siqꝫ satisfecerit Nõ dimittit̃ pctũ nisi ablatũ restituat̃. ymo dico q̃ magis letus dꝫ eẽ paup q̃ spat̃ q̃ erit diues in paradiso si hic hꝫ paciam. q̃ diues de q̃ timet̃ q̃ deus ipi non retribuerit in ꝗ mũdo ⁊c. Jtẽ idẽ dicendũ ẽ de satisfactõne damni si notari⁹ vel falsus testis ⁊c. alicui damnũ intulerũt. tales eñ tenent̃ ad restitucõem faciendã hijs q̃s damnificauerũt. Jtẽ illi q̃ deno cte abscindũt arbores ⁊ frumẽta aliorũ tenent̃ satisfacere damno. De ista hora auctas dicit xp̃s penitẽti. Ego te seruabã ab hora teptacõis q̃ ventura est ĩ orbem vniuersũ apoc. iij. Hora tẽptacõis dꝫ restitucõ. Jsta tẽptacõ est hodie ĩ mũdo. Dicat vos ꝑlato vel clerico q̃ cũ symonia obtinuit q̃ renũciet coꝫã papa ul ꝑlato stati ⁊ audiatis q̃d dicet. Dicet fortassis. O si deberẽ restituere vel resignare vñ viuerẽ. Ecce doloꝫ ꝗ p istã horã tẽptacõis oꝫ trãsire si vultis saluari. Jdeꝫ si dicat vsurario q̃ restituat dicet statim. vñ ego viuã ⁊ vxor ⁊ filij. ꝗ dimittã in testamento. Ergo in vita vos vsurarij nõ vultis satisfacere. Ergo ĩ vita vtã vos nõ vultis eẽ sine pctõ. Jdeo ibitis ad infernum. q̃lis stulticia. Sexta stulticia est iniuriarũ remissio / oportꝫ eñ pcere inimicis ⁊ facere pacẽ ⁊ opꝫ per istã horã transire. Si vultis vt de⁹ parcat vobis iniurias q̃ pcctã do fecisti ꝓtra eum. Non dico q̃ remittatis debitum si nõ vultis sed oportet necessario remittere odium ⁊ malciam cordis. ⁊ oportet habere propositum nõ nocendi proximo nisi ꝗm ordinem iusticie Item si aliquis interficit patrem tuũ vel fratrem noli vĩ dictam querere nisi ꝗm ordinez iusticie quia hoc poteris sine peccato. Deus eñ nõ prohibet iusticiam sed odium. hoc pꝫ a simili. Si aliquis sit vulneratus ⁊ ferrum remansit intus. nihil valent medicine quousq̃ extrahatur ferrum. Ferrum est odiũ rancor ⁊c. Et nisi proiciatur nihil valent medicine bonorum operꝫ. De ista hora dicit Job̃es. Sedebat Jhesus super fontez. hora erat quasi sexta. Job̃. quarto. Fons emanãs est misericordia dei. Super istum fontem sedet xp̃s in illꝰ qui amore ⁊ honore sui parcũt ⁊ remittũt iniurias vt eis etiam sua remittũtur peccata. alias si nolũt parcere nec virgo maria nec omnes sancti impetrarent eis veniam de veniali peccato. Septima hora est eucharistie ꝓmunio. In ista datur plena sanitas expulsa febre peccati mortalis. Ex quo eñ homo cognoscit peccata ⁊ cõteritur ⁊ confitetur ⁊ habet propositũ emendandi vitam ⁊ restituit alienа ⁊ remittit iniurias talis potest licite venire ad cõmunicandum. De ista hora dicit xp̃us Jobis quito. Venit hora et nunc est quãdo mortui id est peccatores audient vocem filij dei scꝫ illam. Accipite ⁊ manducate ⁊c. prima ad corĩt. vndecimo. Et ordinatum est a xp̃o ⁊ ecclesia vt quilibet xp̃ianus cõmunicet in paschate ⁊ licet de bono cõsilio in quolibet festo magno bonum esset cõmunicãre. Tamen ex precepto ⁊ sub pena peccati mortalis in paschate cõmunicare obligamur. ⁊ nõ solum magni sed etiã parui decem vel duodecim ãnorum bene parati. Et ideo precedunt septem ebdomade

quadragesime p̃ma correspondet prime hore scda scde. De ista hora intelligitur thema Hora septima ꝛc.

Dnica. xxj. Sermo scdus.

Credidit ipse ⁊ domus eius tota. Verbum istud habetur Johis quarto. Istud verbū dicit de quodam nobili domino qui prius non credebat in xpm immo erat infidelis. Sed visis xpi miraculis que faciebat tanqꝫ verus deus imperando. credidit non solum ipe. sed ⁊ tota domus. Ideo dicit. Credidit ipe ꝛc.

Pro racone ⁊ declaracoe huius verbi ⁊ introductione materie predicande. tre cordor de quadam auctate terribili ꝫ vera ⁊ rationabili. Si quis suorū ⁊ maxie domesticorum curam non habuerit fide negauit ⁊ est infideli deterior. j. ad Thim. q̃nto. Si q̃s scz dns domus nō curat dare ꝓuisione necessariā corpi ⁊ anime suis domesticis. fidem negauit. Nam sicut serui iure fidelitatis tenent ꝓseruare personam dni. famam honorem ⁊ bona sua. Ita dominus iure fidelitatis tenet ꝓuidere filijs ⁊ seruitoribus non solum in cibo potu ⁊ vestitu. sz etiā q̃tū ad aiam vt sciant orare ⁊ ꝓfiteant vt audiant missam. vt comunicent vt vitant vicia. ne ludāt ne furent. ne menciant ⁊ huiusmodi. Et si dns nō curat fide negauit id est ius fidelitatis. Et ē infideli deterior. qꝛ infideles iure nature ꝓuidet suis suitoribus. de omnibus eis necessarijs. hoc a simili ꝓbatur vos videtis q̃ in corpe est vnum caput. In quo sunt omnis sensus ⁊ in alijs membris corpis nō est nisi vnum sentiuum scilicet tactus. ⁊ caput regit. Gubernat ⁊ ꝓuidet omnibus alijs membris. Ita dns est caput ⁊ tenet ꝓuidere omnibus de domo scz hijs seruis. ancillis ⁊ captiuis. corpalit ⁊ spiritualiter. Ideo ille regulus de quo legitur euangelium exqno fuit conuersus. curauit d̃ omnibus. De domo vocauit milites scutiferos ꝛc. dicens. Ego non credebam in illum, ꝓbam Jhm. sed modo credo ex miraculis que vidi ⁊ vos etiam videbitis ⁊ debetis credere in eum. ⁊ deus fecit sibi gratiam q̃ omnis crediderunt in eum. patet thema ꝛc. Ego inuenio in thologia ⁊ ponuntur clare a doctoribus tres gradus vere credencie ⁊ credulitatis xpiane. Magister sentenciarum in tercio libro ponit illos. d. xxiij. Et sunt scz. Credere deū. Credere deo. Credere in deū

Primus gdus bet ꝓ sciam intellectualē

Secūdus ꝓ reuerenciā cordialem.

Tertius ꝓ obedientiā generalē.

Et iste tercius gradus saluat hominem. Istos tres gradus habuit iste rex. Ideo dicit. Credidit ipe ⁊ domus eius tota ꝛc

Primus gradus fidei xpiane est credere deū scz esse dnm gubernatorem. ⁊ rectorem. Justum bonum ⁊ sapientem. potentem ⁊ remuneratorem bonorū ⁊ malorum. ⁊ q̃ bonis dabit gloriam. malis penam hoc est credere deum. Et ista credentia ab inicio fuit necessaria vsqꝫ in finem mundi ante incarnationem Jhesu xpi Et ante ordinationē articulorum fidei. erat necessariū credere scz q̃ iste mundus non per se sed ab aliquo erat factus. jmmo hoc etiam est demonstrabile naturali lumie videlicet q̃ aliquis dominus est qui fecit hunc mundum ⁊ regit ⁊ gubernat. ⁊ talis credentia est necessaria. Aplus de isto gradu fidei dicit. Sine fide impossibile est quēquam deo placere. Credere enim oportet accedentem ad deum. quia est. ⁊ q̃ inq̃rentibus se remunerator sit. Ad Hebreos. xi Isti duo articuli scz q̃ deus est ⁊ q̃ ē remunerator inq̃rentiū eū ⁊ punitor nō inq̃rentiū eū. sp fuerit necessarij ad credēdū. nisi sit stultus q̃s ⁊ insipiens homo. Sicut ille de quo

dr in ps David. Dixit insipiēs in cordē suo nō ē dē⁹. Sz q̄ hz ītellectū naturalē pt cogscere q̄ dē⁹ ē.p intellectū. Primo si ego quererē a vob v. Creditis q̄ ī meo corpe sit aīa diceretis q̄ sic.licz ñ eā videatis. Sz ex scīa naturali ex opib q̄ apparēt exterī⁹ qz videtis ī capite effect⁹ q̄ncz sensuū corpaliū sciz videre audire loq̄ rc.q̄ nō pñt a corpe esse sine aīa.credit is in me esse aīaz rōnalē. Itē qz brachia mouent̄ ⁊ venter r̄cipit ⁊ emittit ⁊ pedes mouēt ⁊ pcedūt. Hijs certe cognoscit q̄ aīa ē in corpe .licz nō videatur. Nō cogitare debetis q̄ caput hi⁹ mundi sit celū. Duo brachia elemētū ignis ⁊ aeris q̄ sunt maiorīs actiuitatis. vterus in quo sunt hūiditates aqua sit. ⁊ t̄ra sit pedes. Nō q̄d videtis in capite. nōne videtis ibi motū solis.ab oriente ī occidētē.ita ordīate.q̄ nūcz pctīm vl' defectū cōmittit.ita de motu lune crescēdo ⁊ decrescendo.dicēdū ē. Itē videm⁹ motū aliarū stellarū mō claruz ē licet nō videat̄ q̄ ē aliq̄ substācia spūalis q̄ mouet oīa ista qz sol ⁊ luna celū rc. Irrationabilia sūt ⁊ illa ē dē⁹. Idē dicēdū ē de motu duorū elemētorū q̄si duorū brachiorū sciz de fulgoribū nubibū de cāritate aeris tonitruis tēpestatibū clarū ē q̄ aliq̄s ē q̄ faciat ista.⁊ ille ē dē⁹ ⁊ licz non videat̄.ex hijs tū effectibū pt cognosci. Itē dicēduz de aqua q̄ ē q̄si vterus. Itē t̄ra q̄ pedibū assimilat̄ fac ordinate opa sua. Primo iuvere arbores,pducūt flores ⁊ postea fruct⁹ ⁊ sic de alijs.⁊ q̄ mouz ⁊ gubnat t̄rā ⁊ fac ista dē⁹ est. Si q̄ mot⁹ corpis cogit ad credēdū aīaz eē ī eo.ita etiā mot⁹ hi⁹ mūdi fac deū cogscere. Inuisibilia ei dei p ea q̄ facta sūt intellecta ꝓspiciunt̄.de B vide b.tho.pma pte.q̄s.ij.ar.iij.ibi,pbat deū eē q̄ncz vtijs,ppt pdictā rōez. Dicūt aliq̄ magni doctores q̄ hō ē ad imaginē dei isto mō.qz sic dē⁹ est vni⁹.q̄ gubernat totū mūdū.ita in hoīe ē vni⁹ spūs gubernās totū corp⁹.⁊ sic tota aīa ē in toto ⁊ tota in qualibet pte. Ita deus est totus in toto mundo ⁊ totus in qualibet parte Deus creauit d̄ terra hominē ⁊ p̄m imaginē suā fecit illū. Et iterū. Conuertit illum sp̄ ad cogitandū quia sicut est vnus spūs in eo.ita vnus deus est in toto mūdo. Eccli.xvij. Secundo hoc idē pt̄z. ⁊ ponatur casus q̄ aliq̄s ignorās ⁊ simplex sed vigens naturali intellectu . intret palaciū pape vel imperatoris solus. licet non videat papā vel imperatorē.q̄ videbit cameras fenestras rc. statim cogitabit q̄ magnus dominus ⁊ potens fecit illud.⁊ ex ordinacōe palaciī ꝓgnoscet eī sapientiaz. ⁊ ex habundantia bonitatē. Ita in,posito. Cogitare quale palaciuz est iste totus mundus. Camere in quibū est dominus cū baronibū filijs ⁊ amicis sunt alte collocate sciz in celo.nos vero sumus hic in stabulo cū bestijs. De ista domo Auctas. O Israhel q̄ magna ē domus dei ⁊ cētra. Baruch tercio. Fenestre sunt sol ⁊ luna stelle.⁊ scamna hui⁹ domus.sunt montes. Qui talē domū edificauit deus est ⁊ potentissimus.⁊ quia ita ordinate fecit sapiens est. ⁊ quia oñibū puidet bonus est. Talis dominus potēntissimus sapientissimus ⁊ optimus iust⁹ debet esse. dans bonis remunerationem. malis autē punitionē. Ecce quomō cognoscatur deus. Auctoritas rc. Inuisibilis gloria potēcia maiestas ⁊ cetera. dei creatura d̄t glo. Ab hoīe p ea que facta sunt intellecta conspiciūtur. sempiterna quoq̄ virtus ⁊ diuinitas. Ita vt sint inexcusabiles.quia cum cognouissent deum non sicut deū glorificauerūt aut gratias egerunt. Ad Romanos p̄mo. Philosophi in scolis cognouerunt deum licet non nominarent eum deum sed p̄mū p̄ncipium p̄ncipes vt in duodecimo de thaphisice primā causam motorem immobilem p̄muz intelligentia. Sed dicit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Augustinus q̃ in templo adorabant ij/ dola cū populis. Ideo dicit aplus q̃ cū cognouissent deū ꝛc. vsq̃ stulti facti sūt Moralit̄ iste defectus phorū est hodie in multis xp̄ianis qui cognoscūt deum ⁊ trī non glorificant. ymmo despiciūt ⁊ vi tupant deū. vbi gra. In domo dni susti nere inimicū dni ⁊ habere colloq̃a secre/ ta ⁊ recurrē ad illum. in suis necessitatib̄ magna iniuria dni est ꝛc. Hoc faciunt xp̄iani xpo. sustinendo diuinū cōiuratorē ꝛc. ⁊ recurrendo ad eos. Itē cū deus sit in domo hui⁹ mundi totus in toto ⁊ tot⁹ in q̄libet pte qn̄ tu iuras ꝛnegas blasphe mas coram eo iuras ꝛc. vel tu non credis. vel si credis ⁊ trī facis ista peior es pbis infidelibus. Itē credis ⁊ scis q̃ dns qui puidet suis seruitoribꝫ vult de eis aliq̃t seruiciū. Itē etiā dominus deus vult de nobis seruiciū ⁊ vt seruiemus dominicā ꝛc. Si credis ⁊ non facis peior es q̃ pbi Ecce primus gradus credencie q̃ habetur p sciam intellectualē. Secūdus gra/ dus ascendendo ē maior scz credere deo id est verbis eius. Multi credunt deum qui non credunt deo. Sicut multi me sci unt esse sed non credūt mihi .i. vbis q̃ di co vel ego credo demones semper esse sz non credo demonib̄. i. verbis eorū. Qui credunt deū debent etiaz credere deo. scz verbis que dicit. Legit̄ enim de Abrahaz sene cui deus promisit dare filiū cū essz se/ nex ⁊ etiā vxor antiq̃. Dicit textus. Cre didit deo Abraham ⁊ reputatū ē ei ad iusticiā. Gen. xv. Et dico q̃ iste gradus credencie venit ex reuerēcia. Magna ei reuerencia fit alicui p̄sone dicēti aliq̃d su pra intellectuz puta scz q̃ hoīes vl asini volant ⁊ crederēt sibi sine iuramēto ⁊ te stibus. Propt̄ suā famā bonā p̄sciaz et bonitatē. Ita est de xpo ibu qui venit de vltra mare de celo empiriali p incarnati onē ⁊ natiuitatē ⁊ cepit nobis predican/ do dicere altissima ⁊ supra rationē ⁊ in/ tellectū naturalē. sic etiā q̃ licet sit vn⁹ de us simplex ⁊ indiuisibilis. tū q̃ ille ē tres p̄sone pater filius ⁊ spūs scūs. Ilū sc̄p tura dr. Tres sunt q̃ testimoniū dant in celo pater verbum ⁊ spūsscūs. ⁊ hij tres vnū sunt. j. Johis. v. debet esse xp̄ianus dicere. Domine ad hoc non habeo racio/ nem nec argumentū. Sed bene ad oppo/ sitū. Tamen domine exquo vos dicitis. Credo firmiter ⁊ nolo iuramentū nec te stes. Hic est meritum fidei. Qua si dix/ isset solem esse lucidum ⁊ homo crederet grates nullas haberet. Item dixit aliud mirabile q̃ de illis trib⁹ p̄sonis non pa ter nec spūs scūs sed filius factus est ho mo. Magnū mirabile. Ilū dr scriptura Qui cū in forma dei esset non rapinā ar bitratus est esse se equalē deo. Sz semet ipm exinaniuit. formā serui accipiens sz corpus ⁊ aiaz in similitudinē hoīm ⁊ ha bitū inuentus vt homo. Ad Philip̄. ij Hoc mirabile credendū est vt sup̄. Itē dr q̃ fuit p̄cept⁹ de mre virgīe. sine hoīe sic granū format̄ infra auellanā. Itē q̃ fu/ it nat⁹ de mre manēte incorrupta. sic trā sit radi⁹ solis p fenestrā vitreā recipiēs colorē virti. Sz bon⁹ xp̄ian⁹ dicere itra se dz. Bne ñ bēo rōz nec argumētū. Sz credo dne. qz art iculus fidei ē. Qui p̄ce ptus ē de spū scō nat⁹ ex maria virgine ꝛc. Itē dixit nobis aliud mirabile de sacramē to altaris q̃ dictis vbis a sacerdote ipe ē ibi verus de⁹ ⁊ hō. sic ē i celo. Caro mea vere ē cibꝫ ⁊ sanguis me⁹ vere potus ē. Qui mā ducat hnc panē viuit in eternū. Joh. vj. Si diceret q̃ hostia ē alba ⁊ ro tunda ⁊ crederet̄ sibi neqz mirū. Grego. Fides non habet meritū. vbi hūana racō p̄bet. expimentū. Qui timetis deū credi/ te illi ⁊ nō dicit illū. ⁊ nō euacuabit̄ mer ces vra. Eccl. ij. Infideles vt iudei aga reni credūt deū ꝗ ñ do. iō euacuabit̄ mer ces eorū. Tera⁹ gd⁹ fidei ē credere in de/ um. i. credēdo in ipm p bona opera ire.

Qñ scriptura. Qui credit ī me opa que ego facio ⁊ ipē faciet. Job. xiiij. Qui ē n peccato mortali licet cre dat deū ⁊ cre idat deo nō tñ credit in deū eundo ad eū Aliqui sunt passus eūdi ad eū. Primꝰ est contricō peccatorꝝ. quēadmodū puer qui cecidit ī luto plorat. Sic quilibet nostrū debet facere qñ videt suā vitā im mundā ⁊ deturpatā p supbiā auaricā. etc. Secōs passus ē pfessio. sicut puer q̄ cecidit ī luto flens recurrit ad matrē que ipm lauat ⁊ mutat aliā vestē. Sic re currendū est ad matrē nostrā ecclesiam ad cōfitendū ostendēdo immūdiciam. q̄ lauat nos ⁊ vestit nos noua veste qñ absoluit nos ⁊c. Qz sicut erat prius q̄s indutus veste supbie pompe ⁊ vanitatl. Ita post induit humilitatis veste. ⁊ sic de alijs. Qui facit ista credit in deū qz tēdit ad illū. Qis qui credit in illū ~~vel illi~~ non cōfundet Ad ro. x. Secus de credētib solū duob pmis modis. De hoc tercio mō credendi intelligit illud verbū. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus e rit. qui vero nō crediderit pdemnabitur Math. vlti. Elide expositōēz hui auc tatis. Deo gracias Ser. tertius

Induite vos ar

maturā dei. Rbū istd habet ad eplxse. vj. ⁊c Pro declaratōe ⁊ introductōe ma terie pdicā de Sciendū q̄ nos inuenim in sacra scriptura q̄ xp vēit in hoc mūdo vtrex itrās cāpū ,p liberacōe ppli sui a cap tiuitate ⁊ morte. Rō Exq̄ adam peccauit ptra deū faciēdo volūtatē dyaboli poci qz dei. ex tūc dyabol tirānice accepit tā tū dominiū in hoc mūdo q̄ omnes hoies tenebat captos ifra clausurā pcōrꝝ. ianu is clausis. Janue erāt ignorancie de deo errores ⁊ false opiōnes. q̄libet faciebat sibi deū scz ydola. et post mortē dyabo lus ducebat aias ad infernū. Ecce ī qua captiuitate erat pplus. Sz qd fecit filius dei. Motus filij dei ex cōpassione ⁊ pieta te intrauit ī hūc mūdū vt in cāpum ⁊c. Et pliū cōmisit cū dyabolo in die peng ris sancta. et fuit grauiter vulnerat in ca pite. in manibus ⁊c. Sed liberauit po pulū suū intātū q̄ omnes obedientes et credētes sibi sūt liberi Auctas. Extollite portas. scz ignorāciē ⁊ erroris qz nobis ostendit portas, veritatl. pncipes vestras et eleuamini porte eternales scz ex duracio ne lōga. et itroibit rex glie. Quis ē iste rex glie dñs fortis ⁊ potens. dñs potēs in pliio. ps. xxiij. hoc dixit dauid. illumina tus spū sancto. puidēs xpi pliū Ite alia Auctas noui testamēti maioris auctis q̄ dauid. qz xpi est. luce. xi. Cū fortis armat scz dyabol custodit atriū suū scz plateā hui mūdi quē tirānice occupauit In pace sūt oia que possidet Quia nec homines nec angeli erant sufficientes ad expellendū eū. Si autem fortior illo. scz xps. supueniēs vicerit oia arma eius. i. peccati. auferret ⁊ spolia. ei scz naturā hūanā distribuet inordinib ageloꝝ col locādo patet ergo ratione ⁊ autoritate q̄ xps venit in hunc mūdū vt princeps ad bellū ,pliberatōe populi sui Creditis vos q̄ xps intrauerit ß bellū sine armis non credatis ymmo optime armat fuit omnib virtutib. Accipiet armaturā ze lus illius. Tantū diligit aias q̄ nunq̄ fuit vir tam zelotip de vxore sua nec fi lia de patre nec dñs de ancilla sicut xps de aia. Ideo dicit zelus illius. ⁊ amabit creaturā virtutib. i. hūanitatē qz diui nitas sēp est armata Ad vltōēz inimico rū Sapiēcie. v. Fiat ergo pdusio quan do rex ingressurus campū armat Mōne ⁊ milites armat ymmo. Ideo militib. i. nobis dicit thema. Induite armaturā dei scz virtutes bona merita ⁊ pz thema Tria debent nos in ducere ⁊ incitare ad recipiendum arma virtutū ⁊ bone vite Primo locus in quo stamus Secundo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dñica.XXI.p⁹ trinitatis Sermo.III.

inimici quos habēmus ¶ Tercio p̄miū
qd expectamus. De hijs tribꝫ dt thema.
Induite vos armatura dei Dico p̄mo q̄
debem⁹ armari, ꝓter locū in q̄ stam⁹ qui
est mundus iste qz sum⁹ in medio duoꝝ
extremoꝝ contrarioꝝ scz celū beatoꝝ ⁊
infernū dāpnatoꝝ. In celo enī nō opor
tet armari. qz non timēt inimicos nec de
mones. nullā habēt malā voluntatē nec
aduersitatez nec īpacientiā. imo sunt in
quiete ꝑpetua in pace sertā sine fine Au
ctoritas dei p os ꝓphete. Sedebit popu
lus meus in pulchritudine pacis ⁊ in ta
bernaculis fiducie ⁊ quiete opulenta ⁊ se
curitas vsq̄ in sempiternuz. Ysaie. xxxij.
Nota cū dicit in pulchritudine pacis. In
hoc mundo pax vertitur in turpitudinez.
Milites enī tpe guerre sunt cū timore.
orant. confitent. Sed tpe pacis dant se
inhonestatibꝫ. furtis. luxurie. erga mulie
res. puellas maritatas. vgines. monia
les. hō sic de pace ꝑadisi. Ideo dt Sede
bit popul⁹ meus ⁊c. Et scdo dicit Et in
tabernaculis fiducie Ista taberna cula sūt
ille mās̄iones de quibꝫ dicit xp̄s. In do
mo patris mei mās̄iones multe sunt Jo
hānis. xiiij. scz nouē ordines angeloꝝ in
quibꝫ populus dei collocat⁹ ⁊ distribuit⁹.
Aliqui cum angelis vt penitētes ⁊ sic de
alijs dicit. ¶ Tercio in requie opulenta
In hoc mundo multi habēt pacē cū pri
mo. sed habent paupertatē ⁊ indigenciā
Sed illi de paradiso cū pace habēt ⁊ habū
danciā omniū reꝝ. quicq̄d volunt q̄cq̄d
desiderāt habent. ¶ Quarto dr. Et se
curitas vsq̄ in sempiternū. Multociens
in hac vita habēm⁹ pacē. ꝑ timem⁹ de fu
turo ne habeam⁹ guerrā. Sed in paradi
so est securitas eterna. Ideo non oportet
ibi armari. Sed in inferno licet esset eis
bonū armari nō tamē possunt. Rō quia
sunt captiui ⁊ iā perpetuis carceribꝫ deputati. Ideo nō possunt armari nisi p tanto
q̄ in malicia sunt obstinati ⁊ indurati. qz
nō desiderāt nisi malū. vel nisi male. vel
lent q̄ oēs esseut dāpnati cū eis etiam.
Et licet habeant libez arbitriū tamen li
gatū est ⁊ nō potest exire in aliqd bonum
opus. Cōgregabunt in cōgregacōe vnī⁹
fasris in lacū ⁊ claudent in lacū ⁊ in car
cere Ysaie. xxiij. Nota congregabunt in
cōgregacione vnī⁹ fasris. Ignite supple
sicut quilibet ticio p se comburit ꝑ qlido
congregant in vnū magis cōburunt. qz
vnus iuuat aliū ad comburendū. Ita in
inferno q̄libet dāpnatus cōburit. Sed
quādo plures sunt magis cōburent. In
hoc mundo solaciū est miseris socios ha
bere penaꝝ scz videre perdicionē virorū
vel bonoꝝ Sed in inferno quātoplures
sunt tanto pena est maior. In celo ergo
nō est necessariū armari ⁊ in inferno nō
possunt. Sed nobis est necessariū q̄ non
dū sum⁹ in celo nec in inferno Ideo dicit
thema. Induite scz modo dū estis in cā
po ⁊ possum⁹ vinci ab inimicis vbi est cō
tinuū bellum contra vicia ⁊ pecata Job
vij. Milicia est vita hōis super terrā. nō
dicit in celo nec inferno. Et sic dies mer
cennarij dies eius. Mercenari⁹ si enī bē
ne laborat meret salariuz. vel penā. ita de
nobis si bene si male laboramus in operi
bus bonis ⁊ virtuosis ⁊ bona vita merem
salariū p alia. Sz si ex pecatis vincimur
in carcere peti erim⁹ captiui ⁊ in inferno.
Remediū q̄ est. vt abiciam⁹ opera tene
brazꝝ ⁊ induamur arma lucis sic in die ho
neste ābulem⁹ Ad rō. xiij. Quilibet scit
suā bonā vitā vel malā ⁊ si scit se viuere
in petis foras ea expellat Abiciam⁹ ope
ra tenebrazꝝ. scz petā. ⁊ induamur arma
lucis. scz virtutes petō oppositas. vbi grā
Si aliq̄s sentit in se illud op⁹ tenebrosū
scz superbie pompe vane glorie abiciat ⁊
induat hūilitate vt xp̄s ⁊ vgo maria. de
q̄ luce. j. Respexit hūilitatē ā ille sue ⁊c
Itē idē dicēdū est ope tenebroso. s. aua
ricie. vsure. rapine. symonie ⁊ sic de alijs.
¶ Dico q̄ scda rō q̄re debem⁹ armari est
si vultis aperire oculos animaꝝ ad videē

si male

de

2m

dñ q̃les inimicos habem⁹ scz dæmones. quia int hoies nõ debet esse inimicicia seu guerra. Sz ꝗ dæmones q̃ volunt nostrã dãpnacionẽ ⁊ corrupcionẽ ꝗ istos fortiter pugnare debem⁹. Aucras. Non est nobis colluctacio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ ꝫ aduers⁹ ꝓncipes ⁊ ptãtes aduersus mũdi rectores tenebrarũ harũ contra spũalia neq̃cia in celestib⁹. Ad ephes. vi Quasi vellet dicere apostol⁹ quare debetis armari armis virtutũ. qz nõ est nob colluctacio aduersus carnẽ ⁊ hominẽ. s. hoies ⁊ potestates. q̃si diceret Inimici nr̃i sunt ita potẽtes q̃ respectu nr̃i sunt vt ꝓncipes siue reges respectu vn⁹ pastoꝛl. maioꝛ enĩ est potencia eoꝝ leone. Si de⁹ p̃mitteret subito destruerẽt totũ mundũ. tãta est eoꝝ potestas ⁊ nos miseri sum⁹ debiles vermes ⁊ corrupti. Ideo necessariũ est armari. ¶ Sc̃do nõ est nobis colluctacio aduersus mundi rectores tenebrarum harum Ipsi vero sunt astutissimi vt hoies armoꝝ q̃ diu secuti sunt arma ⁊ bella respectu rusticoꝝ inexpꝛtoꝝ Septẽz milia ãni sunt q̃ dæmones secunt arma. Idõ sciunt bene vbi debẽt p̃cutere ⁊ nos miseri nesciam⁹ adhuc q̃d est bellũ spũale ⁊ illi nunq̃ fecerũt aliud ꝗ patriarchas ꝓphetas aplos ⁊ etiã cõtra xp̃m ⁊ vgineẽ mariã. ¶ Tercio nõ est nobis colluctacio contra spũalia neq̃cia q̃ sunt inuisibiles Periculũ esset cecis pugnare contra inimicos ĩuisibiles. vn⁹ esset sufficiẽs ad centũ. Ita de nobis q̃ sum⁹ ceci in ꝫ mundo. quia nõ possum⁹ videre dæmones qui vadunt in circuitu p̃ciciendo modo vnũ in capite per superbiã. modo aliũ in gutture per gulã ⁊ sic de aliꝗs. Q̃ poꝛet nos ergo armari ꝗ ictus tẽptacionũ ¶ Quarto dt in celestib⁹ Ipsi enĩ habẽt auãtagiũ siue antipodiũ Dicũt milites ⁊ etiã vegecius de re militari. q̃ q̃ potest habere vantagium de sole siue de monte ⁊c. bẽne stat in bello. Ita dæmones habẽt vantagium tenent enĩ nos sub manu. in inferno enĩz quot sunt aĩe. tot sunt dæmones ad toꝛquendũ. Sed in aere caliginoso est magꝫ multitudo dæmonũ ad nostꝝ exercitium ⁊ tẽptacionẽ nostrã. de hoc vide sanctũ Thomã p̃ma p̃te q̃stione. lxiij. arti. iiij. Sunt enĩ vt arbores in radio solari. Ecce q̃modo habẽt auantagiũ. videtur ergo nobis si debem⁹ armari Ergo ĩduite vos armatura dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Ad eph. vi. ¶ Dico tercio q̃ debẽt nos mouere ad armandũ nos p̃miũ qd̃ spectam⁹. Primũ debitũ legittime laboꝛantib⁹ est coꝛona celestis glorie. Multũ crederet lucrari q̃ in illo bello obtineret coꝛonã regis francie. Arrogonie. Castelle. q̃ nihil valent vel paꝝ quia si hæc lucrant. anime nõnunq̃ ꝓdunt̃ post mortẽ. Itẽ subiciunt̃ tot miseꝛl indigencijs. Sed coꝛona paꝝdisi q̃ datur aĩe intranti paradisũ per xp̃m q̃ depingit̃ de virgine maria. Veni amica mea veni coronaberl. Canticoꝝ. iiij. Exquo semel recipit̃ nunq̃ perdit̃ ⁊ collocat̃ in cathedra habet habundãciã omniũ reꝝ. Idõ oẽs labores omniũ bonoꝝ opeꝝ dulces debẽt esse nobis ꝓ illa coꝛona obtinẽda. Dicat̃ hic miraculũ de vitis patꝝ de illo q̃ in vna nocte luctus est septẽ coꝛonas. quia cõtradixit temptacioni ne doꝛmiret Modo si ꝓ tã leui re ille obtinuit septẽ coꝛonas q̃d erit de nobis si volum⁹ contradicere ⁊ resistere fortit̃ temptacioni. de superbia. Quãdo dt dæmon. Q̃ talis vadit sic ⁊c. nõ credatl sibi Idẽ de tẽptacione auaricie quãdo dicit talis ascendit ⁊ congregauit diuicias quia mutuauit vl emebat ⁊c. ad vantagiũ vel vẽdebat pl⁹ ꝓter solucionis dilacionez non credatis sibi. ꝫ fortiter resistite. Idem de luxuria. quando dicit Q̃ quantũ solaciũ esset cũ tali iuuẽcula peccare. Idẽ de vindicta nõ credatis sibi. Idẽ de penitẽcia quãdo dicit ⁊ quare vis facere p̃ iam forte nocebit tibi ⁊c. Non credatis sibi. quia si estis fortis ⁊ vincitis habebitis coꝛonam. De

Hoc auctas Labora sicut bonus miles xpi qz nō coronabit nisi q legitime certauerit. ij. ad thimo. ij. Legit de romānis duobus qui mittebant extra puincias qui bellabāt viriliter ⁊ cū magnis piculis expectātes coronā de lauro ad introitū rome. Nos g debem⁹ forca⁹ animari q nō de lauro sed de auro coronabimur in porta paradisi ⁊ laudabimur ab angelis ⁊ scis. Jō apl'us. Qis qui ī agone cōtendit ab omnib⁹ se abstinet ⁊c. pma ad cor. ix. Ergo cōsiderādo locum in q sum⁹ inimicos qs habem⁹ ⁊ p miū qd spam⁹ armari debemus. Ergo induite vos ⁊c.

Sermo quartus de eodem.

Induite vos armatura dei. ad epb. vi. In sīmone hesterno declarau ēliter debem⁹ armari. Modo iuxta thema volo declarare ēlia arma ⁊ que debemus recipere vt simus fortes cōtra dyaboli tēptacōes mundi occasiones carnis īdinacōes ⁊ antixpi ipugnacōes. Salutet virgo maria. Pro ītellectu hui⁹ verbi. Sciendū q doctrina est cōis ī sacra theologia ⁊ approbata p omnes doctores ⁊ mgros ī theologia q peccare est ita cōe creaturis hūanis b⁹ mūdi. q solū exceptis duob⁹ scz ihu xpo ⁊ virgine maria null⁹ alius homo pt excusari qn ceciderit vel aliqū in peto fuerit. Multe sancte psone ⁊ spūales fuerunt in hoc mūdo ⁊ inde non possunt excusari a peccatis. hoc ptz p regulam phie. Qd a natura inest. semp inest materia specifica. vt intelligatis regulā. Corvus a natura est niger. g nigredo omibus inest naturalis vl' formalis. Idē de albedīe cigni ⁊ pictura l' varietate pauonis vl' vupe Idē de hoib⁹ q habeant duos oculos ⁊ qnq digitos in ēlibet manu ⁊ ēlibet pede Patet regula phie. Modo videamus in theologia peccare si inest hominibus a natura. Dico q sic. Nam in peccato cōcurrunt tria. scilicet. principiū. medium ⁊ finis Prima duo sunt a natura. Tertium vero a voluntate. Ideo est culpa et peccatum ex consensu voluntatis Peccatum eīm incipit a sensibus corporis qui naturaliter inclinātur ad malum sicut oculi ad videndum etiaz illicita ⁊c Item auditus ⁊ odoratus ⁊ gustus similiter indinātur. Similiter ⁊ indinat tactus manuum vel aliarum parcium indinanciū ad luxuriam et malum. Et talis indinacio nō est peccatum. quia naturalis est. sed est principium peccati. Medium vero peccati est in ymaginacione. Quādo scz homo cogitat qūo fieret peccatum. nec illa est peccatum quia naturalis est. sed principium peccati. hoc etiā est naturale. Auctoritas. Sensus ⁊ cogitacio id est ymaginacō humani cordis ad malum pronas sūt ab adolescēcia sua Genes. viij. Patet q principium ⁊ medium peccati est a natura. Finis vero a voluntate. quādo voluntas cōsentit tūc est peccatum cōsumatum. Peccatuz cū consumatum fuerit. Nō dicit inchoatuz vel mediatū generat mortem Jacobi p mo. Patet ergo q peccatū a natura īest quātum ad hoc quia principium ⁊ medium sunt a natura. Auctoritas. Nequā est nacio eorum ⁊ naturalis malicia eorum Sapiēcie. xij. Quādo deus creauit adam ⁊ euam creauit eos in tanta equitate q sensus ⁊ ymaginacio cōcordabāt cum rōne intantum cuz essent nudi ī paradiso ⁊ eua eēt pulchrior mulier qz vnquā fuerit virgine maria excepta ⁊ respicerent se mutuo nō erat desideriū. nec cōcupiscencia in eis. ymmo fuerunt in paradiso terrestri in tanta equitate ⁊ cōformitate erāt q sensus nec ymaginacō nec racio in aliquo discrepabant. Et illa dicitur iustricia originalis Sed postez per eos

fuit peccatum commissuz contra dei pre
ceptum comedendo de ligno. ꝛc. Q di
xit deus tam male vsi fuistis de gratia p
me vobis data. i. abstulit eis illam grati
am equitatis. ꝛ diuisis principijs natura
libus statim fuit in eis motus sensualita
tis ꝛ ymaginationis contra rationem in
tantũ ꝙ habuerũt sibi facere perisomata
de foliis ficulnee. ꝛ sic consequenter na
ti sumus sine illa equitate. Ideo di. Ne
quam est natio eorum. Ex hoc sequitur
naturalis malicia. i. peccatum. Ex dicta
auctoritate dare inuitur ꝙ peccatũ quã
tum ad principium ꝛ medũ est natura
le. Item alia auctas apostoli loquẽs de
se ꝛ de alijs dicens. Nos omnes alij cõ
uersati fuimus in desiderio carnis nostre
facientes voluntatem carnis. i. sensuali
tatis. Ecce principiũ peccati ꝛ cogitatio
nũm, ecce medium. ꝛ eramus natura filij
ire. Ad eph. ij. Fiat ergo ratio ex regu
la. Si quod a natura inest semper inest.
sed peccatum inest a natura vt probaui.
ergo semper inest nisi de gratia speciali ex
imatur vt virgo. Hoc dicit August⁹ de
gratia ꝛ natura. Si omnes sancti ꝛ san
cte dum adhuc viuerent interrogati fu
issent, vtrum sine peccato essent. omnes
respondissent. Si dixerimus quia pecca
tum non habemus ipi nos seducimus ꝛ
veritas in nobis non est. j. Jo. i. Ex hoc
ergo habetur ꝙ nullus fuit ita armatus
virtute sanctitate ꝛ grã quin sagitta pec
cati arma penetrauerit nisi armatura xpi.
Si ergo nos qui sumus in campo volu
mus armari q̃ arma recipiemus sancto
rum. nõ qz non sunt pbata sed xpi Jdo
dicit hxma. Accipite armaturã dei. Nõ
intendit dicere apls taliter ꝙ nũ q̃ pec
cem⁹. sed q. d. sequamur eũ. Juxta dic
tũ beati petri. Sequamiñ vestigia ei⁹ qui
peccatũ non fecit. i. pe. ij. Et alibi. s. iiij. c. ait
Xpo passo in carne ꝛ vos eadem cogi
tatione armami. Igitur videamus q̃ ar
ma sunt accipienda vt armemus nos et
assimilemur xpo. Dico ꝙ nescire inuenire
meliorẽ armaturã q̃ apostoli qui dicit.
State succincti lumbos vrõs in verita
te. ꝛ induti lorica iustitie ꝛ calciati pedes
in preparõem euangelij pacis. ad eph.
vi. Ibi dat nobis sex armaturas. Prima
cinctura de castimonia integrali. secũ
da lorica de iustitia generali. Tercia cal
caria de concordia fraternali Quarta scũ
tum de credentia. Quinta capillicia de cõ
fidentia celestiali. Sexta gladius de iu
stitia spũali. Dico primo cũ dicit. Sta
te succincti lumbos vrõs in veritate. hoc
videtur ad expientiam ꝙ homo fortior
ẽ cinctus q̃ sine cinctura. Ideo bellãtes
cingũt se. Hic oñditur ꝙ in bello spũali
stringamus nos cingulo. s. castimonie in
tegralis. quia dicit gregorius. ꝙ luxuria
est in renibus. Ideo viuam⁹ caste cõtra
malas inclinatões carnis alias qui nõ vi
uit caste cadit in multis peccis. false iurã
do diffamando occidendo ad coopiẽdũ
peccũ imo quod peius ẽ tenendo cõcubi
nam ad demones recurrendo inuocando
vt possint habere mulieres. Ecce quare
di. State succincti lumbos vrõs s. caste
viuendo Nota cũ dr in virtute dr regla
pbie. ꝙ vitas ẽ adequatio. i. pformitas
rei ad itellectũ q̃ s. res pcordat ad exr.
sic dz vel existit intellcũ veritatis. sic q̃
ego pcipio sortẽ currere. si ita ẽ a pte rei
s. ꝙ currat tũc res ad extra corrñdet cõ
ceptui vel vbo intelligibili. ꝛ pterea d.
pbs pmo pi hermẽ. Sũt enim ea que sunt
in voce earũ que sunt in aia passionũ no
te. ergo castitas est q̃ illud opus nõ fit
nec in mente consideratur. tunc fit ade
quatio rei ad intellectum quando intel
lectus non cogitat nec desiderat ab intra
nec in re opus fit ad extra. Quid valet
castitas dicentium. non facerem opus.
quia essem confusus et diffamatus. si
desiderant facere si secrete posset fieri ꝛ
permanere. talis est castus. sed non in
rei veritate. Idem etiam de religioso

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

religioso clerico qui ꝓpter verecundiā gē
cum viuūt caste ꝗ in mente desiderant.
non est ibi adequacio rei ad intellectum.
Idē de sene q̄ non potest & desiderat co/
gitando q̄ venerunt peccata tua q̄ opera
baris ꝓpus scz cū eras iuuenis. Dico q̄ ta
lis nō est castus in veritate. Grate g̃ suc/
cincti. Benedict⁹ est q̄ isto cingulo strin/
git renes corporis & cordis & concordat
verbū xp̄i dicentē. Sint lumbi vestri p̄c
cincti & lucerne ardētes in manib⁹ vestris.
Luce.xij. Illis q̄ vadunt circāspiciendo
spaciando q̄ nō sunt cōtenti de vxoribⁿ &
vadunt &c. Dicit xp̄s. Sint lumbi vestri
p̄cincti & lucerne ardētes in manib⁹ vr̄is
quia luxuriosi vadūt denocte q̄runt tene
bras latibula & q̄ male agit odit lucē. Jō
sint lucerne ardētes. i. opera clara in ma/
nibus vestris. Itē cōtra illos q̄ dicunt fa
ciam & postea cōfitebor & miser si moria
ris in peccato/ vt ille q̄ dormiebat cū qua
dā muliere & dom⁹ cecidit & mortui sunt
& dāpnati. Itē esto q̄ cōfitearis oportz
facere penitenciā vel hic vel in purgatorio
vel in inferno. Jōo nolite q̄rere talia so/
cialia. Ecce p̄ma armatura castimonie
integralis scz mēte & corpore. ¶ Secda
armatura ē lorica. de iusticia generali cū
dicit Induite vos lorica iusticie. Jm phi
losophū iusticia dr lorica q̄ totū hominē
armat in circuitu ante & retro a dextris &
a sinistris. Ista iusticia omnib⁹ ante & re
tro dat q̄ suū est. Illi q̄ stant ante sunt
vxor & filij & famuli. Istis tenemini dare
instructōnes ne iurent nisi ꝓ aduerbia ne
mentiant ne rapiant ꝗ q̄ confiteant & cō
municent & orent & ipsi etiā tenent dare
patri seu dño honorē. Retro sunt illi qui
iam transierūt vt defuncti. Istis tenemur
dare orōnē maxime heredes manumisso
res cōplendo testa mēta. A dextris sunt
ecclesiastici p̄lati curati & alij. Istis tene/
mini dare reuerēciā. A sinistris sunt illi
quos defraudam⁹. Ecce lorica in circui/
tu. Si volum⁹ saluari satisfaciam⁹ quib⁹
tenemini ad restitucionē. Benedict⁹ qui
potest dicere nihil debeo alicui. Si habes
mille florenos de bono iusto & vnum de
malo iusto ille corrumpet alios vt poma
corrupta corrūpunt poma recencia. Qui
habet istā iusticiā generalē potest dicere.
Iusticia indut⁹ sū & vestiui me sicut vesti
mento Job.xxix. ¶ Tercia armatura cū
dicit calciati pedes in ꝓparacionē euan
gelij pacis. Hic armāt nos de concordia
fraternali. Differūt enī calciat⁹ & discal
ciatus. Discalciat⁹ nimis sentit spinas la
pillos & viar obliq̄tates & duricias. Cal
ciatus vero nō. quia hz concordiā frater/
nalem. Calciat⁹ non sentit spinas verba
aspera, dura iniurias fraudes sibi illatas.
Dicit sibi. vos estis ypocrita. dicit. nō di
citis fili ex toto falsum & sic de alijs. Sed
modo pauci vadūt calciati. oēs vadim⁹
discalciati. non solū homines ꝗ etiā mu/
lieres q̄ de nihilo se sentiunt dicentes nō
loquerer ei quia dixit michi Cauellatrix
&c. De decē annis recordant de iniuria.
Jōo dicit calciati O si diceret aliq̄s. ego
nō vindicabo me de morte patris cuz sit
tanta iniuria vel filij seu fratris &c. Ma/
ior dñs est ihs xp̄s q̄ in cruce dixit. pat
dimitte illis qz nesciunt q̄d faciunt. Cal
ciamēta habebit̄ ī pedib⁹ vestris tenētes
baculos ī manib⁹ Exodi.xij. Bacul⁹ iste
de q̄ dicit illo pauciendi sūt demones. &
est bacul⁹ q̄ sustentam̄. qz si aliq̄s te iniu
riauit diffamādo tene baculū in manib⁹
nō te vindicando. Quia dicebat xp̄o in
cruce existenti vade q̄ destruis tēplū &c.
alios saluos fecit &c. & sic de alijs.
¶ Quarto sumētes scutū fidei in q̄ possit
oīa tela neq̄ssima extinguere. Hic autē
armat nos de scuto credēcie. Quero vt
deus dr scutū. scutuz nō est factū longū
aut rotundū. ꝗ hz tres angulos Ita de
vn⁹ in essencia est trin⁹ in p̄sonis. Secda
rō est qz scutū portat in sinistra pte Sic
in hoīe sunt dextra & sinistra. ita sunt due
vite scz eterna & in paradiso & ista dextra ē

Et tpalis in ꝗ mundo q̃ ꝺr sinistra. Auctoritas. Leua.i. sinistra eius sub capite meo ⁊ dextra illi⁹ ãplexabit me. Cantico⁹.ij. In paradiso nõ est fides qꝛ fides ẽ credere qd nõ vides. In paradiso totũ videres clare Sꝫ scutũ fidei portat ĩ sinistra scꝫ in hac vita. Nos modo credim⁹ trinitatẽ ꝗ in paradiso nõ. qꝛ videbim⁹ clare ⁊ poterim⁹ tũc dicere. Sic audiuim⁹ scꝫ in ecclesia xp̃iana sic vidim⁹ in ciuitate dñi virtutũ. Nota in q̃ possit tela extinguere Aliqui sunt nequã vt xp̃iani q̃ habent fidem ⁊ malã vitã credunt xp̃m esse deuꝫ ꝗ nolunt ei obedire. Nequiores sunt qui nõ habent fidẽ nec obediam vt infideles. Sed neqssim⁹ erit antixp̃s cito ventur⁹ Scutum fidei stat in credo dicat̃ semel. Ꝑdo ꝺt. In omnib⁹ supple diebꝫ sumentes scutũ fidei mane ⁊ sero cũ prestacõe ⁊ defendet vos ab antichristo. De isto scuto dꝺ. Scuto circumdabit te veritas eius nõ timebis ⁊c. ps.xc. Veritas dei ẽ scutũ fidei. scꝫ credo ꝑ oia tela neqssima scꝫ antixp̃i q̃ mittet quatuor iacula huic mundo scꝫ

Primũ disputacionũ
Secundũ psperitatũ
Terciũ falsor miraculor
Quartũ tormentor
Omnia scuto extinguunt̃. Quinta ẽ galeã salutl assumẽtes. Hic armat nos in capite de cappellicia de cõfidencia celestiali. Recte galea cõparat̃ pfidẽcie. Rõ tres sunt virtutes thrologicales scꝫ fides spes ⁊ caritas ⁊ spes ẽ alcior. nõ dico maior est spes. qꝛ fides ⁊ caritas duas pres habẽt altã ⁊ bassã. fides hꝫ q̃ est vn⁹ de⁹ p̃ fili⁹ ⁊ spũsc̃ is. istud ẽ altũ Itẽ bassũ ꝓpt̃ xp̃i ĩcarnacõnẽ. Itẽ de glia alciori ĩ celo quã de⁹ dabit bois. Credere penas inferni q̃s de⁹ dabit malis ⁊ sic fides hꝫ altũ ⁊ bassũ. Caritas in duob⁹ cõsistit ꝑceptis scꝫ diligere deũ ⁊ primũ deũ vt altũ primũ vt bassũ. spes vero tantũ ẽ alta qꝛ in nullo ẽ sperãdũ nisi ĩ deo. de illis q̃ sperãt in hoie ꝺt, ꝓhꝛta Maledict⁹ hõ q̃ confidit in hoie Jhꝛre.xvij Ergo spes hꝫ tm̃ altũ in deo. Bẽdictus vir q̃ cõfidit in dño ⁊ erit dñs fiducia ei⁹ Jhꝛremie.xvij Ecce galea alta. q̃ auiset̃ vos nõ ponatis spem vestrã in rebꝫ tpalib⁹ ꝗ in deo. verbi grã. Bon⁹ ⁊ aptus medic⁹ qñ recipit infirmũ in cura nõ ꝺꝫ cõfidere q̃ ipe dabit sanitatẽ qꝛ effect⁹ ẽ dei ꝗ dicat. Ego faciam ꝗm artẽ ⁊ meã psciam. ꝗ q̃ sequat̃ effect⁹ sanitatl cõfidatis ĩ deo. Sexta est gladi⁹ q̃ est verbũ dei. Exq̃ enim sum⁹ armati ĩ renib⁹ de castimonia integrali ⁊ loricati de iustitia gñali. ⁊ pedib⁹ calciati de cõcordia fr̃nali. In sinistra manu scuto fidei ⁊ galea cõfidẽcie celestl. Oracio armat nos manu dext̃ gladio iustitie spiritualis. Scutũ ẽ ad defendẽdũ. Ensis vel gladius ad offendendũ. Ita orõ est ensis seu gladius q̃ pcuciunt̃ inimici nr̃i. qñ mane ⁊ sero deuote hõ orat p̃mo signando se ⁊ flexis genib⁹ cogitãdo q̃ videtis xp̃m quẽ sci adorãt q̃ inimicat̃ nobis Talis orõ ꝺr gladi⁹. qꝛ ore ⁊ corde cogitando, ꝺꝫ dici ⁊ nũc inimic⁹ ñ audet appp̃inq̃re. Dicat̃ de iuliano apostata q̃ invocabat demones ⁊ eos mittebat cũ lr̃is ⁊ infra horã redibãt cũ risione. Sed sic nõ est fiendũ nobiscũ ne creatorẽ nostr̃ cõmoueam⁹. Qui vnicuiq̃ ꝗm sua merita retribuet vt ꝺr Apoc̃.xx. De ore ei⁹ pcedebat gladi⁹ ex vtraq̃ pte accut⁹ vt ipse pcuciat gentes. Ecce q̃re ꝺt thema. Accipite armaturã dei

De eadẽ dñica. Sermo q̃ntus

Late in preparacione euãgelij Verbũ istꝺ hꝫ epb̃. vi. Pro declaracõe hui⁹ vbi. Sciendum q̃ in thrologia inuenit̃ mag̃ dza inter ꝑparacõnẽ cordis ⁊ executionẽ operis. qꝛ licet hõ aliq̃d pficere velit põt tm̃ ĩpediri. verbi grã. Quilibet hꝫ libẽ arbitriũ eligendi ordinãdi ⁊c. Sed executio sepe impedit̃. quia eritis pauper non habebitis ad manducandũ. patet q̃ q̃ ꝑparacio ẽ in corde ⁊ executio nõ. Itẽ multi

Dñica.XXI.p⁹ trinitatis Sermo.V

possunt cogitare preparare se vt vadant ad sanctū Jacobū vel ihrusalē. Sed si estis cōtract⁹ nō poterit execui. Itē multi disponūt ordināt desiderant ire ad ecclesiā si interea incidūt in īfirmitates tūc execucio est īpedita. Qz autē differencia est int̄ p̄paracionē ⁊ execucionē Auctas Cor hois disponit viā suā scz p liber arbitriū. ꝗ dñi est dirigere gressus eius. p̄uerb. xvi. Itē alia ibidē. Homis est animū p̄parare ⁊ dñi gubernare linguā Nota hois est p̄parare animū ad p̄dicandū vel disputanduz ⁊c. ꝗ executio ad extra. dñi est gubernare linguā. Quia g̃ execuciones operū ad extra nō sunt ī libero arbitrio. ꝗ p̄paraciones. Jdo dicit thema. State in p̄paracōne euuāgelij. Non dt in execucōne. quia euuāgeliū p̄cipit facere elemosinā. Unde si nō habetis sufficit habere cor p̄paratū q̄ si haberetl tunc faceretis. Itē p̄cipit cōfiteri. ꝗ sufficit habere cor p̄paratū. Idē de alijs operibus patet thema. Diceret aliqs In quibus stat euuangeliū xp̄i. dico q̄ tota doctrina euuangelica cōsistit in q̄tuor.

Primo in simplici credencia.
Scdo in plena obediencia.
Tercio in digna penitencia.
Quarto in firma pseuerancia.
De omnib ist ⁊ in speciali dicit thema.
State in p̄paracōne euuāgelij Dico p̄mo q̄ scm euuāgeliū p̄cipit habere simplicez credenciā. Simplex credencia est alicui credere de magnis ⁊ mirabilib rebus factis ⁊ alciozis dignitatis pfectior sciātatis ⁊ pleniozis sapie q̄ nunq̄z mentitur tanto eius assencioni simplicior est credendū sine iuramēto sine testibus. Talē credenciā vult xp̄s a nobis scz alta. Invisibilia ⁊ incōprehensibilia fidei trāscendētis simplicit credamus nō ponendo nos in disputacōne. scz quō potest hoc esse ⁊c. Non velle testes ⁊c. ꝗ dicere qz vos dñe dicitis q̄ nō potest dicere falsū credo simplici verbo. licet ītellectus meus nō pt cōprehendere. in ꝗ facim⁹ xp̄o maximū honorem. verbi grā. Quilibet xp̄ianus credit trinitatē ⁊ ꝗ nō videt quō tres p̄sone sint vna essencia trū quia dicit ego credo exq̄ estis tante scīatis dignitatis ⁊ sapie q̄ nō potestis mētiri ⁊c. Itē dicitis q̄ estis de⁹ ⁊ hō credo vt sup̄ in p̄cedenti p̄mone. Auctas de oīb hijs. Venit ihesus in galileā p̄dicans euuāgeliū regni dei dicēs. Credite ⁊c. Marci p̄mo. Nota aduēt⁹ ī galilea q̄ interp̄tat rota sigt xp̄i incarnacionez per quē venit in istum mundū volubilē vt p̄dicaret euuāgeliū regni dei. qz scz credētes portat ad regnū dei. Jdo apls. non erubesco euuāgelium xp̄ti enī dei est in salutē omni credenti. Ad ro. p̄mo. Non erubesco sicut faciunt multi p̄dicantes. Quidiū Virgiliū Terenciū ⁊ alias fabulas poeticas in q̄bus nulla ē fides. qz multa menciunt poete vt dz in p̄mo methaphisice. Dico secundo ⁊c. scz plena obedia non solū euuangeliū xp̄i p̄cipit simplicē credenciam. ꝗ et plenā obedienciā. Rō. nullus dñs est cōtentus de sola credencia subditorū erga ipsū ꝗ oportet addere obediencia plenā. Si enī credis q̄ xp̄s sit dñs rex saluator oīpotens Ergo sis ei obediens qz obedia sequit ad credenciā. In hoc ostendūt illi q̄ credunt xp̄o qz ad extra ei obediūt. xp̄s p̄cepit nō ire ad diuinos ⁊c. ꝗ recurrere ad eum in necessitatib. Qui nō recurrit obediens ē ꝗ modo tot sunt inobediētes Tales licet ore non dicāt, ppter timorē. opē tū oñdūt deū īpotētē ⁊c. Itē si credis ipsuz deū oñde obediendo qz p̄cepit nō iurare luxuriari blasphemare ⁊c. qz de rege suo ⁊ plato hō loquit cū reuerencia. Itē q̄libet dñs vult de seruis suis q̄bus puidet aliqd̄ seruiciū. Cū g̃ xp̄s sit dñs dans nob puisionē rerū oīm faciam⁹ sibi aliqd̄ seruiciuz scz in ebdomada seruare dñicā. Ecce quō obedia sequit ad credēciam Jdo xp̄s Euntes ī mūdū vniuersū p̄dicate euuāgeliū oī creature. Qui cre-

viderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. Marci vltimo capitulo. ¶ Nota euntes in mundū vniuersum predicate salicet duas ꝓclusiones simplicē credenciā. Jdo dr. Qui crediderit ⁊ plenā obediaz Jō dr ⁊ baptizat⁹ fuerit ⁊c. q̄ baptism⁹ cū sit quedā dedicacio hoīs ad seruicium xpi sicut serui ad dñm plenā obedientiā includit. Baptism⁹ enī non solū includit esse lauatū ꝗ esse seruū xpi. Jdo decipiū tur multi nō intelligētes istā auctoritatē quō istud vocabulū baptizatus fuerit includit obediam vt declarat Math. vltimo Euntes docete gētes oēs baptizātes eas. In noīe pris ⁊ filij ⁊ spūsci ⁊c. ¶ Dico tercio ⁊c. digna pnia. Rō quia certū ē q̄ oēs deficim⁹ in pmis duobꝫ vl in simplici credencia vel disputādo q̄mō xps tā magn⁹ erit in tam pua hostia ⁊c. Rūdere debem⁹ q̄ ista ⁊ maiora posset de⁹ q̄ posset totū munduz infra auellanā includere. Jdē de obedia qz multi sūt inobedientes. Nō oēs obediunt euuāgelio Ad ro.j. Jdo puidit nob sup m⁹ medicus de remedio pnie salutari. qz als quō possem⁹ ire ad paradisū. Ergo facere debemus pniam dolere de pcis recipere ꝓpositū nō redeundi ꝓfiteri recipe pniam ⁊ seruare ipsam q̄ est data a confessore ⁊c. Auctas. Qm̄ impletū ē tēpus ⁊ appropinq̄bit regnū. penitemi ⁊ credite euuangelio Marci.j. Nota qm̄ impletū ē tps scz mūdi. Jā sum⁹ in fine. Jdeo auisetis vos. q̄libet corrigat se dimittēdo pcā ⁊ malā societatē vt sim⁹ pati in die iudicij Nō ponat cor in istis mūdanis. restituatis ⁊ remittat iniurias Et cōcordat apls Hoc itaq̄ dico vob frēs tps breue est. j. ad cor. vij. ¶ Secda rō. qm̄ appropinq̄bit regnū dei. facientib supple pniam. Ante aduentū xpi licet faceret hoies penitenciā nō appropinq̄bāt ad regnū celoz ꝗ infernoz Adā enī q̄ ex pcō suo fecit. cccc. et. xxx. ānos de pnia trī ad infernū descēdit ⁊ sic de alīs. ¶ Tercia rō cū dr Credite euuāgelio q̄ scz pāpit pniaz Pniam agite appropinq̄bit enī regnuz celoz Math. iij. et. iiij. capitul. ¶ Dico quarto q̄ sam̄ euuāgeliū vult ⁊ pāpit nobis firmā pseuerāciā in bona vita ⁊ scis operib quia nec simplex credēcia nec plena obedia nec digna pnia placent deo sine pseuerancia apud deū. plus cōsiderat pseuerancia finalis q̄ longitudo temporalis. Verbi gracia. Sint duo quoz vnus vixerit sanctissime in bonis operib cētū annis ꝗ quia per vnū diē dimisit seruiciū dei ante mortē conuertit ad deū ⁊ dolet de peccatis ⁊ ꝓponit abstinere ⁊ sic moritur saluabit ⁊c. quia plus de⁹ respicit pseuerancia finalē quā longitudinē tēporalem. Hoc videt vobis mirabile q̄ ille dāpnetur ⁊ alter saluet. Sed declaro p similitudinē de duob euntib romā tēpore indulgēcie plenarie quoz vnus venit de longinq̄ cū magnis piculis ⁊ expēsis ꝗ quādo est iuxta portā ciuitatis rome reuertit ⁊ nō intrat. Alius autē venit de vna leuca ⁊ intrat ⁊ visitat sāctuaria. q̄s de istis duob lucrat⁹ est indulgencias. Nunq̄d ille q̄ intrauit qz bulla vl papa dr q̄ qui intrat ⁊ visitat sanctuaria. Jdem Nā papa ihsus dat plenā indulgenciā omnib venientib romā. i. paradisū. Sz qui anteq̄ intrat portā mortis reuertet retro per peccatū mortale non lucrat indulgencias. Sed ille q̄ intrat continuando scz bonā vitā vsq̄ ad mortē iste lucratur. De istis quatuor punctis vna auctoritas. Euuangeliū p̄dicaui vobis quod ⁊ accepistis scz simpliciter credendo in q̄ statis scz plene obediendo p quod ⁊ saluamini scz digne penitendo si teneti scz firmiter pseuerando. Nisi frustra credidistis. pma ad Corinthios. xv. Nota exemplum de illo qui confidens in multitudine annoz sui seruicij nō pseuerauit. Ergo preparem⁹ cor ad simplicē credentiam ad plenā obediaz ⁊ corpus ad dignā pniaz ⁊ firmā pseuerantiā. Juxta cō

siliū thematis dicentl. State ī prepacōe euuangelij

Sermo sextus de eadem dnica

Confortamini

in dno ī potētia virtutis eius. ad Phil. vj. Pro declaracōne thematis ⁊ introductōe materie p̄dicā de. Sciendū q̄ xp̄s loquēs de psona de uota penitente ⁊ bonā vitā tenēte dicit tl'ez pacōez. Non pōt ciuitas abscondi sup mōtē posita Mat. v. Vba sūt figuratiua ⁊ fm glosas ⁊ doctores vult dicere q̄ ciuitas scz psona sctā q̄ dr ciuitas qz sicut in ciuitate sūt magne platee ⁊ palatium regl. Ita infra psonā deuotā sūt tres magne platee scz meōria p̄teritorū. scda intelligētia p̄sentiū. tercia ē volūtas futurorū. platee sūt sensi corpis ī teriores. sensi cois fantasia ymagiatio. remiscētia. Domi regis infra q̄z xp̄s habitat ⁊ quiescit ē pscia porte sūt q̄nq̄z sensus corporales. In hac ciuitate ē habū dāria mercationū s. virtutū thxologicaliū ⁊ cardinalium meritorū ⁊ bonorū operū. Tal' psona est ppria habitatio xp̄i Ido eccl'ia in persona xp̄i ⁊ vgis gl'osissime dic in ciuitate sanctificata sil'r requieui ⁊ in ihe'lm ptās mea. Eccl. xxiiij. Talis est posita supra mōtez scz fidē de q̄ ysa. venite ⁊ ascendamus ad mōtē dni Ysa. ij. Nota ascendam p̄ crediētiā obediam pnāz. De tl'i ciuitate dic xp̄s. Nō pōt ciuitas abscōdi sup mōtē posita nec ab hoīb nec de o neq̄z demonib Nō de o dar ē nec gētib qz licet velit abscōdi tū de eā manifestat ad gl'am suā ⁊ ad exēplū gētiū ipis dicētib. Nō nob dne nō nob. nec demoīb qz sic ciuitas obsidet ab inimicis ad capiendū. Ita q̄ lucifer scit aliq̄z psonā sāz ⁊ bonaz d. Illa cīas ē mihi rebellis obsidet eā in circuitu auctoritas. Aduersarius nr dyabolus tanq̄z leo rugiens circuit querens quē deuoret prima Petri quito capitl'o Sed non oz ip̄z timere ⁊ p̄hdere d dno ihesu xp̄o. dic thema. Cōfortami ī dno ⁊c. Loquit apl's p̄sonis bonis sic loquerer ciuitati obsesse auxiliū expectāti dicendo Cōfort. ⁊c pz thema. Ado viceamq̄ ciuitas ista seu castr obsessuz in circuitu quō pōt defendi ne capiat ab inimic. Dico q̄ requrunt sex p̄dicōnes. Pria p̄ditio q̄ castr sit bn puisū in victualib. Scda q̄ ī ptē debiliori sit bn munitū. Tercia q̄ habeat ppl'm audacē. Quarta q̄ ptē castri optīe claudant Quīta q̄ ei incole cū inimic nō loquāt. Sexta q̄ custodie diligenter obseruāt. Dico primo ⁊c. scz q̄ in victualib bn ⁊c. Ita de nob q̄libet bōa psona ē ciuitas obsessa ab inimic. Oz q̄ q̄ habeat puisionē de esc spūalib. spūalia victualia nra sūt illa de q̄b xp̄s. Non in solo pane viuit hō. ⁊ in ⁊c. Math. iiij. Oād do s. deuote q̄libet die de mane ⁊ sero legēdo audiēdo missas ⁊ dis officijs interessendo p̄dicēdo ⁊ coīcādo tunc ciuitas est optīe munita. nō rapiet ppt famē auctoritas. Inuēti sūt dmōes tui ⁊ comedi eos. ⁊ factū ē mihi in gaudiū ⁊ leticiā cordis mei Jere. xv. Ite alia Cōgregauerūt frumēta s. vba dīna in prepacōe pugne Judi. iiij. Ergo p̄fortamini. Secunda conditio est q̄ ī debiliori parte ⁊c. Ita in ciuitate scz in persona deuota debilior pars est caro seu sensualitas. qz intellectus nō fortissima ⁊ alta sunt ⁊ caro est debilis. Spiritus quidez pmtus caro aūt infirma Mat. xxvj. Ido munienda ē austeritatib pnialib ⁊ abstinentijs. Diceret aliq̄s hoc nō fortificat carnem ymo debilitat. dez est debilitat q̄ntum ad opera temporalia ⁊ carnalia sed ad pugnā spiritualem sic fortificatur auctoritas. Virtus etenim ī infirmitate pficit. Cum enim infirmor potens sum. libenter igitur gloriabor ī infirmitatib meis vt inhabitet in me virtus cristi. ij. ad Corinthios. xij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Multi facerent mlta peccata si nō esset infirmitates. Ido libenter gloriandū est
3 Tercia est vt sint timidi vt iudei al' ciuitas capiet. Ratio ḡre in bello spūali possumus hre cordis audatiā qz sumus certi q̄ ciuitas nostra nō pōt capi violenter ad peccādū nisi ꝓsensus ibi fuerit. Unde si vn⁹ dyabolus violenter poneret gladium in manu mea ⁊ moueret brachiū ⁊ interficeret aliq̄z me ꝓtradicendo nō essz peccatū. Idē de muliere virgine ꝓtradicēte ⁊ nō cōsentiente. ⁊ si preter suū velle violat nō perdit virginitatez. Imo tāq̄z virgo coronabit in paradiso. ¶ Nota de beata lucia quō nō respondit infideli tyrāno qui voluit eam duci ad lupanar. Respondit infideli tyrāno. Munq̄z inquinat corpus nisi de ꝓsensu mentis. Si in vitā me feceris violari castitas michi duplicabit ad coronaz. Ergo debemus habere audatiam cordis ne ꝓsentiamus peccatis qz nisi ꝓsenserim⁹ al'r nō possumus capi. Dicat hic exemplū de beata margaretha ad quā intrauit demon in carcerem in forma doctoris ad decipiendū eaz vt ꝓsentiret principi qz multa bona ei spōpondērat. Dicet quō deus sibi reuelauit q̄ erat demō ⁊ ipa audacter recepit eū p barbā. Si vna puella tantā audatiā habuit q̄n tomagis nos magni audatiā habere debemus b dic scipta Viril'r agite ⁊ ꝓfortet cor vestr omis qui ⁊c. ps. Quarta qz si aduersariꝰ intrāt factū est ciuitas est cap Porte nri corpis siue castra sūt sensus corpales in quib ē resistendū auertēdo oc'los a malis aspectib ⁊ turpib ad peccatū inclinātib qz p oc'los nūcius venit ad cor dicendo. o quō est pulchra Portas hui⁹ castri male custodiuit ille magn⁹ miles magn⁹ rex dō. vt pz. q̄. Reg. xj. Dicat quō respiciēdo vxorē vrie lauāre se ꝓcupiuit eam. Et quō pctm̄ ducēs ad luxuriā ducit secū homicidiū ⁊ gulaz. Itez oz custodire aures ⁊ alia sentimēta resistendo fortiter. Idō dic scriptura. Qm̄ ꝓfortauit seras portarꝰ ⁊c. ps. xl vij Dicat hic de illo sancto heremita eūte cū mre sua sene ⁊ in trāsitu riui coopuit sibi man⁹ ne tangeret ei⁹ carnes nudas licet mr esset antq̄. Dicūt aliq̄. ⁊ qd peccatū est respicere mulierē. Q ribal de nū quid pctm̄ esset si q̄s dimitteret portam castri aptā inimicis. Idō nolite fieri sic equus ⁊ mul⁹ quib⁹ non est intellect⁹. Quinta 2
vo qm̄ locunt cū inimicis dr factū est. ciuitas est capta qz iā veniūt ad ptamēta Ita per lamentū inimicorum nobiscum fit i imaginacōne cogitādo cetera peccata dicat put expedies erit. Cito capit mulier que locucōnes admittit lenonib sed stet viril'r fortiter resistendo si autē audiuit ⁊ dic quō fieret b factū est. ipa ē pdita. Si vo recipit iocalia factū est. Et idō dicit scriptura pfana ⁊ vaniloq̄a deuita. multū enim pficiūt ad impietatē. i. pctm̄ ⁊ sermo eorꝰ vt cancer ꝓpit. ij. ad Thi. ij. Itez loies q̄ volūt viuere caste vitēt locutiones mulierꝰ. Idō btus dñic⁹ docz cauē mulierꝰ ꝓforcia qz etiā viriles aīos deciplūt aut emolliūt aut inclināt scz ad peccandum. Sexta est q̄ custodie bn ⁊ diligenter custodiant ⁊ respiciant. qz si sec⁹ ab inimicis puenirent Idō necessaria est cōtinua custodia. Custodia est amor ad mgr̄m in scolis. verbi gr̄a qm̄ aliq̄s tempt̄at de supbia pompa ⁊ vanitate ⁊c. oculos intellectus faciat respicere ad xp̄m q̄ mō iuit qui. xxx. annis eandē vestē ptauit. Item ad virginē mariā mulieres respicere debēt que cū esset regia reginaꝰ ⁊ mater dei electa nihilominus sup omis se humiliauit ⁊ dicent O miser ipe q̄ est dns ⁊ rex ira iuit simpl'r. Et ego volo ornari. Talis respect⁹ timorosus custodit ciuitatem seu castrꝰ corpis tui. Item qm̄ venit temptatio multiplicādi diuitias p vsurā furta ⁊ sic de alijs peccatis debē⁹ respicere xp̄m auctoritas. Si non in timore dei

(porte sit ap te

tenueris .tu instãter ⁊ obsecrẽt dom⁹ tua
Eccl'.xxvij. Dñica.xxij.sm̃o p̃m⁹.

OMne debitum

dimisi tibi q̃ rogasti me. Mat.
xviij. In sancto euãgelio hodierno decla
rãt nobis tria multũ necessaria ad scien
dũ. p̃mo pietas diuĩalis copiosa. Scdo
crudelitas humanalis vicõsa. Tercio equi
tas diuĩalis rigorosa. Pmo ostẽditur in
p̃ncipio euuãgelij. Scdo in medio. Ter
cio in fine. ⁊ de p̃ma scz pietate diuĩali co
piosa ill' q̃ faciũt p̃niaz dicẽ thema. Omne
debitũ dimisi. Ecce quõ ostendit in p̃ma
parte euuãgelij. Simile est regnũ celor.
⁊c. vsq̃ debitũ dimisit xp̃s volẽs osten
dere suã pietatẽ copiosam loquens de se
dixit them silitudinẽ. Sile est ⁊c. Nota
iussit eũ venundari q̃ defraudauerat eũ
⁊ vxorẽ eius q̃ p̃uiderat ei de suis vani
tatib⁹ p̃uidit filijs ⁊ filiab⁹ q̃ vt eis di
mitteret magnã hereditatez defraudaue
rat dñm. Patens aũt seru⁹ ille ⁊c. Hic
habẽ⁹ exemplũ q̃ licet sim⁹ magni pecca
tores nõ desp̃em⁹ ꝫ debem⁹ facere p̃niã.
petere veniaz vt iste dispẽsator q̃ fecerat
iuramentũ bñ dispẽsãdi bona dñi ⁊ fre
git illud. Scdo fecerat mlt̃as pompas ⁊
vanitates. Tercio fuit ſnia data ꝓtra eũ
vt ꝫm temeritũ tractaret. Suus tñ humi
liauit se petẽs veniã. rex dimisit sibi omne
debitum. Q̃ ñta miscdia ꝓtra nos vt iste
dispẽsator sum⁹ infideles xp̃o q̃ iuramẽ
tũ fidei factũ in baptismo fregim⁹ nõ ser
uãdo suã volũtatẽ leges ⁊ p̃cepta ꝫ qui
libet vult viuere ꝫm suã. p̃priã volũtatẽ.
Valde pauci sũt q̃ in negotijs suis respicĩ
ũt si ẽ ꝫm deũ ꝫ vt possint lucri deum nõ
aduertũt ⁊ pax lucri q̃ p̃dit' aiaz suã ecce
infidelitas nr̃a vt illi⁹ dispẽsatoris. Itẽ
destrui⁹ bona dñi ⁊ male dispẽsam⁹ q̃ñ
bona tẽpalia que vos diuites habetis ⁊
ſpñalia vt bñficia sacmenta ecl'iastica to
tũ dispẽsar in vanitatib⁹ ꝓter ꝫ sentẽtia
morti est iã data p dñz nr̃m dicẽtẽ. Aia
q̃ peccauerit ipa. Eze.xviij. Remediũ g̃
q̃ habẽ⁹ ẽ humiliari ad pedes regis xp̃i. pri
mo humiliãdo cor p̃ p̃tricõnem. scdo os p̃
humilem p̃fessionẽ. tercio corp⁹ p̃ punicio
nẽ s. ꝫuãdo p̃niaz aliq̃. Dicendo dñe pa
tiẽtiã habe in me ⁊ oia reddaz tibi. q̃ de
cetero volo corrigere vitã meã ⁊ q̃d fa
cit xp̃s. Omne debitũ dimisi tibi q̃ñ roga
sti me. Ecce quõ ondit ꝫ pietas diuĩalis.
Auctoritas. Si dixero impio morte mo
rieris ⁊ egerit p̃niaz a peccto suo fecerit q̃
iusticiã ⁊c. Eze.xxxiij. Videt g̃ nob si ha
bem⁹ bonũ ⁊ p̃ũ dñm. Magna erit cul
pa dãpnator cũ tã bonũ for habeam⁹
ꝫ de pietate ⁊ miscdia dei. In ista p̃te p̃
ma euuãgelij apparet manifeste q̃ diui
tes vt p̃lati nõ sũt dñi bonor tẽporaliũ
seu ſpñaliũ ꝫ dispẽsatores tñ. Ratio q̃
ꝫm euuãgeliũ hodiernũ quilibet hz red
dere rõnez ⁊ ꝓpotum g̃ ⁊c. Caueãt g̃ diui
tes ne dicãt se esse dños ꝫ dispensatores.
Sic ẽñ vn⁹ magn⁹ rex hz mlt̃os dispẽ
satores vt dispẽsent bona p̃mo illis de
domo dãdo necessitatẽ. Ita de xp̃o tot⁹
mũd⁹ est regnũ suũ ⁊ in qualibet villa ci
uitate ⁊c. facit tres thesaurarios scz diui
tes. q̃ null⁹ ẽ diues nisi ordinacõe dei ⁊
dat bona ⁊ diuitias vt seruiãt sibi ⁊ eor
necessitatib⁹ ⁊ nõ seruiant aduersario xp̃i
.s. demoni alias punient a dño deo. Itez
ecl'iastici vt papa cardiales ep̃i ⁊ alij cu
rati dispẽsatores ſpñales sũt s. dignitatũ
bñficor ⁊ sacmentor. Thesaurari⁹ ma
ior est papa sibi dedit claues. Creditis q̃
papa sit dñs bñficior non ꝫ dispẽsator.
Idẽ apostolus loquens de se ⁊ de alijs
dicit. Sic nos existimet homo vt minis
tros xp̃i ⁊c. j. ad Cor. iiij. Et sequit hic
iã querit inter dispẽsatores ministror vl
ecl'iasticos vel laycos vt fidelis q̃s inue
niat. Q̃ ẽlis honor erit illi qui dr fidelis
⁊ q̃ dispẽsat bona ꝫm dei ordiacõez al' in
fidelis est. Alia practica. de dedit regulã
⁊ ordiacõez dispẽsatoribꝫ bor tpaliũ. d

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf